

## ОСОБЛИВОСТІ ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО ЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕРОРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ, ДО ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

### PECULIARITIES OF ENTERING INFORMATION CONSIDERING CRIMES RELATED TO TERRORIST ACTIVITIES INTO THE UNIFIED REGISTER OF PRETRIAL INVESTIGATIONS

Бондаренко Є.В., к.ю.н.,

професор кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого

ПАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом»

У роботі зазначається, що Кримінальним процесуальним кодексом України та відповідними нормативно-правовими актами регламентується порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, а також Порядок внесення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань. У статті підкреслюється, що процедура внесення відомостей про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, до Єдиного реєстру досудових розслідувань, відіграє важливе значення у своєчасному та ефективному встановленню його обставин, виявленню можливих осіб, які причетні до його вчинення, та надасть змогу у слідчим й оперативним працівникам якомога детальніше вивчити обставини вчиненого злочину, найбільш повно зібрати й упорядкувати доказову базу, а також ужити заходів щодо усунення причин та умов, які спричинили такий злочин.

Визначається перелік обставин, які повинен з'ясувати уповноважена особа чергових служб органу (підрозділу) поліції, під час отримання повідомлення про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, для подальшого внесення відповідної інформації до Єдиного реєстру досудових розслідувань на етапі реєстрації. До такої інформації автор статті відніс наступні питання: Хто, коли та за яких обставин особа повідомляє про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю? Хто став жертвою злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю? Хто є об'єктом такого злочину? Коли і що безпосередньо відбулося, який спосіб вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю? Чи перебувало вчиненню злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, попереднє повідомлення про намагання його вчинити? Які інші наслідки вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю? Чи було заподіяно шкоду здоров'ю іншим особам (одному чи декільком): коли, яка, як, де, ким, чи була небезпечною для життя в момент заподіяння чи певним предметам (будівлі, транспортні засоби тощо)? Чи використовувалися транспортні засоби під час вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю? Чи відомо заявнику кількість осіб, їх маршрут прибуття на місце вчинення злочину та подальший маршрут руху після його вчинення?

**Ключові слова:** терористичний акт, Єдиний реєстр досудових розслідувань, досудове розслідування, Кримінальний процесуальний кодекс України, реєстрація повідомлення про кримінальне правопорушення.

It is noted in the paper that the Criminal Procedure Code of Ukraine and relevant legal acts regulate the procedure for keeping uniform records in police bodies (subdivisions) of statements and reports about criminal offenses and other events, as well as the Procedure for entering information about a committed criminal offense, into the Unified Register of Pretrial Investigations. The article emphasizes that the procedure for entering information about crimes related to terrorist activities into the Unified Register of Pre-Trial Investigations plays an important role in the timely and effective establishment of its circumstances, identification of persons involved (possibly) in its commission, and will enable investigative and operative workers to study the circumstances of the committed crime as detailed as possible, collect and organize the evidence base as fully as possible, and also take measures to eliminate the causes and conditions that caused such a crime.

The list of circumstances that must be ascertained by an authorized person on duty of a police body (subdivision) when receiving a report on crimes related to terrorist activities, in order to further enter relevant information into the Unified Register of Pretrial Investigations at the stage of registration, is determined.

The author of the article attributed the following questions to such topics: Who, when and under what circumstances reports a crime related to terrorist activity? Who has been a victim of a terrorist-related crime? Who is the object of such a crime? When and what directly happened, what was the method of committing a crime related to terrorist activity? Was the commission of a crime related to terrorist activity preceded by a notification of an attempt to commit it? What are the other consequences of committing a crime related to terrorist activity? Was harm caused to the health of other persons (one or several): when, what, how, where, by whom, was it dangerous to life at the time of the injury or to certain objects (buildings, vehicles, etc.)? Were the vehicles used during the commission of a crime related to terrorist activity? Does the applicant know the number of persons, their route of arrival at the scene of the crime and the further route of movement after it was committed?

**Key words:** terrorist act, Unified Register of Pre-Trial Investigations, pre-trial investigation, Criminal Procedure Code of Ukraine, registration of notification of a criminal offence.

**Постановка проблеми.** У кримінальних провадженнях про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, надзвичайно важливим є початковий етап розслідування, оскільки від грамотності та послідовності дій на цьому етапі залежить повнота збирання вихідної інформації про подію, що безпосередньо визначає успіх розслідування загалом.

Важлива роль на цьому етапі приділяється порядку отримання, перевірки та реєстрації повідомлення про підготовлюваний або вчинений вибух, розстріл, підпал, іншу дію, що тягне за собою суспільно небезпечні наслідки, які, відповідно Кримінального код кусту України можуть кваліфікуватися як злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, а до Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [1], передбачені стадією відкриття кримінального провадження.

Таким чином, стадія відкриття кримінального провадження є початковим етапом кримінального процесу, при цьому проведення слідчих (розшукових) дій до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), за винятком огляду місця події, не допускається. На стадії відкриття кримінального провадження створюються лише передумови для реалізації слідчих (розшукових) дій.

**Аналіз дослідження проблеми.** Дослідження проблем внесення відомостей про до Єдиного реєстру досудових розслідувань предмету доказування в кримінальному провадженні значну увагу в своїх працях приділили В. П. Гмирко, В. Г. Гончаренко, Ю. М. Грошевий, Є. Г. Коваленко, В. О. Попелюшко, С. М. Стахівський, М. С. Строгович, В. М. Тертишник, Л. Д. Удалова, С. С. Чернявський, М. Є. Шумило та інші вчені-процесуалісти.

Що стосується дослідження розслідування злочинів, пов'язаних з терористичною діяльністю, то дослідження у цьому напрямі здійснювали Г. О. Аксенов, В. Ф. Антипенко, М. В. Возник, В. П. Ємельянов, В. С. Зеленецький, О. О. Лов'як, О. Д. Комарова, О. Є. Користін, Д. Й. Никифорчук, М. А. Погорецький, М. П. Стрельбицький, І. В. Цюприк та інші вчені. Разом з тим на сьогоднішній потребують додаткового дослідження питання щодо особливостей внесення відомостей про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

**Метою статті** є розкриття особливостей внесення відомостей про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

**Виклад основного матеріалу.** Регулювання ведення в центральному органі управління поліцією, міжрегіональних територіальних органах поліції та їх територіальних (відокремлених) підрозділах, головних управліннях Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві, територіальних (відокремлених) підрозділах поліції (далі – органи (підрозділи) поліції) єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події (далі – заяви (повідомлення)) визначається відповідним Порядком ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, який затверджений наказом МВС України від 08 лютого 2019 року № 100 [2].

Відповідно до вказаного порядку уповноважена служба особа органу (підрозділу) поліції після отримання заяви чи повідомлення про вчинений злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що вказують на вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, зобов'язана внести відповідні відомості до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», а за відсутності технічних можливостей – до журналу єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події (далі – журнал ЄО).

Цим же порядком передбачається, що якщо заяви (повідомлення), які надійшли до чергових служб центрального органу управління поліцією, головних управліннях Національної поліції телефоном чи під час особистого звернення громадян, уповноважені службові особи реєструють в «Інформаційний портал Національної поліції України (журнал ЄО) та невідкладно передають до органів (підрозділів) поліції нижчого рівня, на території обслуговування яких сталася подія, із зазначенням в «Інформаційний портал Національної поліції України (журнал ЄО) номера реєстрації в ЄО відповідного органу (підрозділу) поліції.

З урахуванням положень, що регламентують порядок ведення ЄРДР [3], можна визначити відомості, які повинні вноситися у зв'язку з повідомленням про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, а саме: час та дату надходження заяви, повідомлення про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, або виявлення з іншого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення такого злочину; прізвище, ім'я, по батькові (найменування) потерпілого або заявника; інше джерело, з якого виявлені обставини, що можуть свідчити про вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю; короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення злочину, пов'язаний з терористичною діяльністю, наведених потерпілим, заявником чи виявлених з іншого джерела; попередня правова кваліфікація злочину, пов'язаний з терористичною діяльністю, із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; прізвище, ім'я, батькові керівника органу прокуратури, прокурора, керівника органу досудового роз-

слідування, слідчого, детектива, керівника органу дізнання, дізнавача (уповноваженої особи інших підрозділів), який вніс відомості до Реєстру та/або розпочав досудове розслідування та/або здійснює досудове розслідування чи процесуальне керівництво [3].

Відповідно до частини 1 ст. 214 КПК України [1], слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з ЄРДР. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування, а дізнавач – керівником органу дізнання, а в разі відсутності підрозділу дізнання – керівником органу досудового розслідування.

Слідча практика засвідчує, що інформація, одержувана органами (підрозділами) поліції під час реєстрації повідомлення в ЄРДР про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, є надто неконкретною та обмеженою. Привід для внесення відомостей до ЄРДР (тобто до початку досудового розслідування), як вважає В. В. Вапнярчук, – це передбачене законом джерело інформації, з якого слідчий, прокурор дізнаються про вчинене кримінальне правопорушення або таке, що вчиняють або готують [4]. Аналіз цих позицій щодо поняття приводу для порушення кримінального провадження, закріплення їх переліку в кримінально-процесуальному законодавстві України й тих країн, де є інститут порушення кримінального провадження, дає підстави для висновку, що позиції вчених різняться щодо гносеологічного та правового змісту поняття приводу, а також сутності правових відносин у кримінальному процесі, що з ним пов'язані.

Виявлення ознак складу злочину може відбуватися як безпосередньо, так й опосередковано через певні джерела за таких обставин: а) у орган (підрозділ) поліції надійшла заява або повідомлення про вчинений або такий, що готують, злочин від фізичних осіб, які виявили ознаки злочину; б) у орган (підрозділ) поліції надійшла заява або повідомлення про вчинений або такий, що готують, злочин від представника установи, організації, підприємства, на території якого виявлено ознаки злочину; в) інформація про вчинений або такий, що готують, злочин надійшла зі засобів масової інформації (далі – ЗМІ), яким стало відомо про злочин; г) інформація надійшла безпосередньо від злочинця шляхом явки з повинною; д) інформація надійшла внаслідок реалізації оперативно-розшукових заходів оперативним підрозділом Національної поліції [5].

Безперечно, на практиці зустрічаються випадки, коли уповноваженою особою вносяться не повні відомості до ЄРДР у зв'язку з повідомленням про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю.

Розглянемо зазначені обставини докладніше. Перше й друге джерела інформації становлять близько половини всіх джерел, найбільш притаманних для злочинів цієї категорії (якщо враховувати інформацію, зібрану на пострадянському просторі).

Відповідно до узагальнених статистичних даних, у більшості випадків попередню перевірку інформації про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, здійснювали за повідомленнями фізичних осіб або представників установи, організації, підприємства. Зазначене пов'язано, насамперед, з тим, що майже всі терористичні акти здійснюються у місцях значного скупчення людей, унаслідок чого на місці події перебуває значна кількість потерпілих й очевидців, які одразу ж повідомляють про те, що трапилося, у орган (підрозділ) поліції. Свідками – очевидцями в злочинах цієї категорії стає чимало людей – як звичайних перехожих, так і представників організацій, установ,

підприємств, офіси яких розташовані в безпосередній близькості від місця вчинення терористичного акту.

Однак варто враховувати, що не всі повідомлення, які надходять до органу (підрозділу) поліції містять інформацію про вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, є достовірними.

Непоодинокими є випадки, коли джерелом інформації є тільки представники організацій, установ і підприємств. Це притаманно, по-перше, терактам, які здійснюються на залізничному, повітряному чи водному транспорті, коли через об'єктивні причини (специфічність місцевості (повітряний простір) і відсутність житлових поселень) представник організації стає першим, а частіше єдиним джерелом інформації про факт учинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю.

По-друге, терористичні акти можуть здійснювати як щодо певних установ, організацій або підприємств, так і їхнього представника чи службовця.

По-третє, представник установи, організації або підприємства може бути засобом передавання інформації від терористів офіційним владним структурам про ті об'єкти, на які спрямують наступний терористичний акт, і їхні вимоги.

Нерідко терористи, прагнучи засвідчити свою причетність як до вчиненого, так і до теракту, який готують, а також висунути певні вимоги, використовують засоби масової інформації.

Особливість терористичного акту полягає в тому, що майже ніколи інформація не надходить безпосередньо від терориста шляхом явки з повинною.

Подеколи, особи, які намагаються вчинити злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, не доводять його до кінця через не залежні від них причини, або ж позбуваються знарядь злочину (вогнепальна зброя, вибуховий пристрій) у зв'язку із загрозою виявлення у них протиправних предметів, наприклад, під час поверхневої перевірки, яка здійснюється працівником поліції.

Характеризуючи п'яте джерело первинної інформації про злочин, варто врахувати, що тільки відповідно оформлені результати проведених оперативно-розшукових заходів працівниками оперативним підрозділу можуть служити підставою для відкриття кримінального провадження. На практиці порівняно незначною є кількість випадків використання оперативно-розшукової інформації про виявлені ознаки злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, отримані оперативно-розшуковим шляхом, як підстава для відкриття кримінального провадження.

Інформація, що надійшла до органу (підрозділу) поліції про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, здебільшого не містить достатньо відомостей, які дали б змогу дійти остаточних висновків (невідомо, що відбулося, якщо терористичний акт, то яким способом і які його наслідки). Тут ідеться про раціональну організацію початкових заходів і забезпечення подальшої роботи, з огляду на умови якнайшвидшого усунення наслідків, а також безпеки громадян і осіб, які беруть участь у ліквідації наслідків [5].

Інформація про вчинений злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, може надходити до органу (підрозділу) поліції від потерпілих, свідків та очевидців, представників установ, підприємств й організацій, щодо яких учинено такий злочин, а також від інших правоохоронних органів, які безпосередньо виявили ознаки злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю.

У разі надходження інформації про вчинений злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, по телефону безпосередньо до органу (підрозділу) поліції від потерпілих, свідків та очевидців, уповноважена особа органу (підрозділу) поліції повинна одержати від абонента максимально повну інформацію про обставини та зовнішні вияви події, яка відбулася. З огляду на гострий психологічний стан абонента, питання варто формулювати якомога конкретніше.

Для цього, на нашу думку, слід розробити єдиний перелік відомостей, які підлягають з'ясуванню під час прийняття повідомлення про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, що слугуватиме планом розмови із заявником. Крім того, інформація, яка міститься в ньому, надасть можливість значно швидше визначити склад слідчої оперативної групи (далі – СОГ), підготувати необхідні техніко-криміналістичні засоби та сповістити ті відомства й служби, наявність яких на місці події обов'язкова і необхідна.

Оперативний аналіз змісту повідомлення, особливостей голосу та мовлення, а також наявності чи відсутності шумів, на тлі яких відбувалася телефонна розмова, дасть змогу встановити орієнтовні характеристики особи (її стать, вік, національну приналежність, емоційний стан тощо), а також дійти висновку про достовірність її повідомлення. Після безпосереднього одержання повідомлення й оперативного аналізу інформації про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю, уповноважена особа органу (підрозділу) поліції зобов'язаний проконтролювати забезпечення звукозапису телефонної розмови з абонентом на аудіозаписувальний пристрій, зафіксувати точний час і дату одержання повідомлення, а також його дослівний зміст.

У разі одержання інформації про підготовку до вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, в письмовій формі, необхідно вжити заходів щодо збереження можливих наявних слідів, які надалі можуть бути використані під час проведення подальших слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, при цьому необхідно приділити увагу обставинам, які передували та супроводжували написання, передавання та виявлення такого листа.

Якщо ж стало відомо про підготовку до вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, через ЗМІ, то слід уважно вивчити зміст статті, у якій повідомлено інформацію про такий злочин, викремивши такі аспекти, як місце та час передбачуваної події, спосіб учинення злочину, мотиви та цілі діяння тощо.

У випадку, коли реалізується оперативна інформація про підготовку злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, співробітники оперативного підрозділу складають рапорт про виявлені ними ознаки такого злочину. Особливість прийому та фіксації інформації, отриманої оперативно-розшуковим шляхом, полягає в тому, що фактичне занесення рапорту у відповідні реєстраційні документи відбувається вже після того, як оперативні працівники самостійно здійснили перевірку оперативної інформації та провели необхідні дії, спрямовані на документування отриманих даних, які у подальшому можуть виступати як докази у кримінальному провадженні.

У рапорті висвітлюють інформацію про час, місце й обставини одержання відомостей про підготовку до вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, виявлення предметів і документів, які стосуються факту, що перевіряють.

Згідно з результатами аналізу слідчо-оперативної практика, більшу частину реалізованої оперативної інформації використовують уже в процесі досудового розслідування, на початковому етапі – відкриття кримінального провадження. Органи правопорядку працюють у режимі реагування на вже здійснені факти, а дійсність вимагає спрямування основних зусиль на попередження та своєчасне припинення терористичних актів.

Якщо такий злочин буде вчинено або вже вчинено на об'єктах обслуговування поліції охорони Національної поліції України, Управління державної охорони, Служби безпеки України, уповноважена особа органу (підрозділу) поліції інформує чергові частини відповідних підрозділів та органів. Одночасно із цим направляє до місця події для перевірки інформації та забезпечення його охорони поліцейськими, які перебувають поблизу місця події. Поліцейські за участю кінологів зі службово-пошуковими

собаками проводять пошукові операції та огляд підозрілих предметів, але без використання спеціальних технічних засобів. Після цього, з огляду на відомості, які надходять, із місця події, приймають рішення щодо необхідності залучення інших служб і підрозділів.

На підставі вивчення кримінальних проваджень про вчинення злочинів, пов'язаних з терористичною діяльністю, а також аналізу сучасних наукових джерел [6–10] можна визначити та систематизувати обставини, які підлягають встановленню на етапі внесення відомостей про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, до ЄРДР. До цих обставин, на нашу думку, належать такі.

1. *Хто, коли, за яких обставин повідомляє про злочин, пов'язаний з терористичною діяльністю?* Необхідно встановити, коли надійшло повідомлення (до вчинення такого злочину чи після його здійснення). Чи висловлювалися вимоги й (або) погрози, які саме були погрози, кому, коли і як передавали: безпосередньо, опосередковано (по телефону, іншому переговірному пристрою, у листі, записці тощо). У подальшому аналіз змісту таких вимог і погроз надасть важливу криміналістично значущу інформацію усвідомити цілі та мотиви злочину, скласти точніше уявлення про особистісні характеристики злочинців, дасть змогу прогнозувати їхню подальшу поведінку, а також зрозуміти, наскільки реальна загроза. Встановлення способу передавання вимог буде сприяти одержанню даних про нові джерела інформації, що має доказове значення. Так, у разі встановлення факту запису вимог і погроз на аудіо- або відеоплівку необхідно вжити заходів щодо відшукування такої плівки та використаної злочинцями апаратури з метою їх подальшого дослідження.

2. *Хто став жертвою злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю?* Необхідно встановити загальну кількість потерпілих, якщо є можливість прізвище, ім'я, по батькові кожного з них, їх вік, національність, громадянство, місце проживання та роботи, чи займався громадською або політичною діяльністю.

3. *Хто є об'єктом впливу злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю?* Важливо встановити якісні та кількісні характеристики об'єкта впливу. Необхідно не тільки з'ясувати, на кого саме здійснювався вплив, а й у випадку залякування максимально конкретизувати, що приховано за поняттям «населення»: яка група людей, за якою ознакою їх об'єднано в таку групу.

4. *Коли і що відбулося: спрацювання вибухового пристрою, убивство з використанням вогнепальної зброї, кримінальна розбірка, нещасний випадок у результаті порушення встановлених правил і вимог, інсценування, інше?* Найчастіше за наслідками складно одразу зрозуміти, який злочин учинено, разом з тим про вчинення терористичного акту можуть свідчити покази потерпілих і свідків, наприклад, про виявлення на місці події вирви та інші сліди вибуху, характерних слідів їх застосування тощо.

5. *Чи перебувало вчиненню злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, попереднє повідомлення про його вчинення заявнику (потерпілому, його родичам, у право-*

*охоронні органи, ЗМІ, інші державні органи чи організації) чи терористичний акт був вчинений раптово?* Встановлення цієї обставини допоможе точніше визначити коло осіб, які володіють інформацією про цілі та мотиви терористичного акту, особливості поведінки злочинців до вчинення злочину, а також способу виконання злочинного задуму. Вказане у подальшому надасть підстави для висновки не тільки про особисті характеристики злочинців, а й про ту роль, яку кожний з них відіграє у злочинній групі. Також можливе повідомлення цілей та мету (мотив) вчинення терористичного акту, якими можуть бути: позбавлення життя представника влади, журналіста, порушення громадської безпеки; залякування населення; учинення впливу на прийняття рішень органами влади.

6. *Які інші наслідки вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю?* Вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, може спричинити пожежу транспортного засобу, житлової будівлі, інших приміщень. У разі здійснення вибуху можуть виникнути ситуації, коли, наприклад, один вибух спричиняє другий – іншого характеру, провокує пожежу, руйнування приміщень.

7. *Чи було заподіяно шкоду здоров'ю потерпілих (одному чи декільком): коли, яка, як, де, ким, чи була небезпечною для життя в момент заподіяння?* Вказана обставина надасть змогу оцінити попередній масштаб злочину, кількість потерпілих і відповідно, викликати необхідну кількість бригад швидкої допомоги на місце вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю.

8. *Чи використовувалися транспортні засоби під час вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю?* Вказана обставина надасть можливість своєчасно організувати встановлення та пошук транспортних засобів, які можливо були причетні до вчинення злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, а саме шляхів його прибуття та напрямів покидання вказаного місця.

9. *Чи відомо заявнику кількість осіб, які брали участь у вчиненні злочину, пов'язаного з терористичною діяльністю, їх маршрут прибуття на місце вчинення злочину та подальший маршрут руху після його вчинення?* Вказане надасть можливість задіяти існуючі поруч з місцем вчинення системи спостереження з метою перевірки отриманої інформації та швидкого встановлення маршруту прибуття на місце вчинення злочину можливих його учасників та їх подальшого маршруту руху після його вчинення, а також виявити транспортні засоби, які могли залучатися до протиправної діяльності.

**Висновки.** Отже, здійснена систематизація обставин, які необхідно встановити під час внесення відомостей про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, до Єдиного реєстру досудових розслідувань надасть змогу у подальшому слідчим й оперативним працівникам якомога детальніше вивчити обставини вчиненого злочину, найбільш повно зібрати й упорядкувати доказову базу, а також ужити заходів щодо усунення причин та умов, які спричинили такий злочин.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. *Голос України*. 2012. № 90–91. 19 травня.
2. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ МВС від 08 лютого 2019 р. № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20223-19#Text>.
3. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: завт. наказом Генерального прокурора від 30 червня 2020 р. № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>.
4. Вапнярчук В. В. Сутність початку досудового розслідування за новим КПК України. *Topical issues of law: theory and practice*. 2013. № 26. С. 177–186.
5. Савюк О. В. Методика розслідування терористичних актів, вчинених з використанням вибухових пристроїв : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ : Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2008. 251 с.
6. Попередження, розкриття та ліквідація наслідків терористичних актів на території підрозділу ОВС (управлінський та цивільно-правовий аспекти) : навч. посіб. / [Г. О. Аксьонов, М. В. Возник, О. О. Лов'як та ін.]. Київ : КНТ, 2005. 88 с.
7. Хаваліц О. В. Використання криміналістично-значущих ознак під час виявлення та розслідування злочинів терористичного характеру. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон, 2016. С. 114–118.

8. Розслідування результатів обстрілів та вибухів у районі проведення операції Об'єднаних сил : метод. рек. / [О. М. Стрільців, Т. О. Борець, В. В. Арешонков та ін.] : за заг. ред. доктора юрид. наук, професора В. В. Чернея. Київ, Нац. акад. внутр. справ, 2018. 68 с.
9. Першочергові дії працівників Національної поліції у разі виявлення ознак підготовки або вчинення терористичного акту: метод. рек. / [О. М. Стрільців, В. І. Василичук, В. Л. Костюк та ін.]. Київ, Нац. акад. внутр. справ, ФОР Кандиба Т. П. 2016. 52 с.
10. Цюприк І. В. Щодо окремих елементів слідової картини вчинення терористичного акту. *Протидія злочинності: теорія та практика* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 26 жовтня 2018 р.). Київ. 2018. С. 450–452.